Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 259. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ЛИСТОПАДА 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 29, 1978 No. 259. VOL. LXXXV.

РОЗГОРНЕННЯ ТА КОНСОЛІДАЦІЯ ДУХОВИХ І МАТЕРІЯЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ У КРАЇНАХ ВІЛЬНОГО СВІТУ ТА КООРДИНАЦІЯ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ В ЙОГО ЗМАГАННЯХ ДО ВОЛІ І НЕЗАЛЕЖНОСТИ БУЛИ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАРАД І РІШЕНЬ ТРЕТЬОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

ПЕРЕБІГ НАРАД III КОНҐРЕСУ СКВУ

Ню Йорк. — Як уже інформовано у попередньому виданні „Свободи", тут в днях від 23 до 26-го листопада 1978 року у репрезентативному готелі „Амерікана" відбувся з черги Третій Світовий Конгрес Вільних Українців, головним предметом нарад якого була допомога Україні в змаганнях до волі і незалежности, допомога українським політичним в'язням, прийняття програми деколонізації комуно-московської імперії, яка поневолює цілий ряд колись вільних народів та прийняття такої програми, яка забезпечувала б розвиток українських поселень у країнах вільного світу.

Цим головним темам б… ли присвячені головн… доповіді на нарадах по… ноких комісій, які ді… рамках III Конґресу С… як також в доповідях… пленарних сесіях та у довшій промові на бенкеті, яку виголосив міністер багатокультурности у федеральному уряді Канади, Норман Кафік.

Світлила Рома Сохан-Гадзевич

Владики відправляють Екуменічний Молебень перед відкриттям Конгесу.

ПРАЦЯ КОМІСІЙ

У четвер, 23-го листопада до години 2-ої по полудні у різних залях готелю „Амерікана" працювали Конґресові Комісії, як, наприклад, Комісія Молоді, Комісія Прав Людини, СКВОР, Рада для справ культури, Суспільна Служба та багато інших. Зокрема багатолюдними були сесії Комісій Молоді і Прав Людини. В сесії останньої Комісії взяли участь Надія Світлична, ген. Петро Григоренко, Леонід Плющ і Віктор Боровський у ролі коментаторів. На першій сесії в середу, 22-го листопада, присутні вислухали звіти Комісії Прав Людини СКВУ і керівника Бюра СКВУ в Ню Йорку, звіти крайових центральних репрезентацій про їхню діяльність, та інформаційних служб і Комітетів Оборони Валентина Мороза, Комітетів оборони українських політв'язнів, Комітету оборони совєтських політв'язнів та інших і вислухали рекомендації у ділових справах. Предсідниками сесії були сенатор Павло Юзик та інж. Микола Мороз. Доповіді в середу і четвер рано виголосили: проф. Я. Білінський — „Совєтська національна політика в сучасній Україні"; проф. Константин Савчук — „Совєтська інтерпретація міжнародних норм відносно прав людини та її застосування у праві, судочинстві та адміністраційній практиці"; мґр Уляна Целевич — „Становище жінки й дитини в Україні"; ред. Осип Зінкевич — „Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод"; проф. Богдан Бацюрків — „Українські політичні в'язні в СССР: спроба статистичної аналізи"; проф. Василь Маркусь — „Переслідування релігії в Україні" і д-р Мирослав Прокоп — „Наставлення до українського руху опору дисидентів інших національностей в СССР". У четвер, 23-го листопада сесією Комісії керував ред. Андрій Бандера. Коментували доповіді, як уже було сказано, колишні дисиденти і політичні в'язні совєтських концтаборів і психіятричних заведень: Н. Світлична, П. Григоренко, Л. Плющ і В. Боровський. Заяву Леоніда Плюща, що „краще, щоб українці з росіянами любились через кордон", й інші його слушні завваги, присутні прийняли бурхливими оплесками.

Комісія прийняла відповідні резолюції, які будуть включені у загальні резолюції III Конґресу СКВУ.

Успішно відбулись також сесії Комісії Молоді з великою кількістю учасників, а також інших Комісій.

ЕКУМЕНІЧНИЙ МОЛЕБЕНЬ І ПЕРША ПЛЕНАРНА СЕСІЯ КОНҐРЕСУ

У четвер, 23-го листопада о годині 2-ій по полудні у великій залі готелю відбувся Екуменічний Молебень з участю митрополитів Максима Германюка, Мстислава Скрипника і Андрея та єпископів Ізидора Борецького, Ніль Саварина, Ярослава Ґабра, Василя Лостена, архиєпископа Ореста із західньої Німеччини, архиєпископа Константина з Чікаґо, єпископа Миколая з Торонто, єпископа Василія, єпископа Андрея Кущака з УПЦеркви в Америці, пастора Володимира Боровського від Українського - Євангельського Об'єднання в Північній Америці, о. протоігумена Патрикія Пащака, ЧСВВ і о. протоігумена Михайла Гринчишина Чину Редемптористів та численного духовенства Українських Церков. Співав підсилений хор церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку під диригентурою маестра Михайла Добоша. Коротку проповідь виголосив Преосвященний Митрополит Максим Германюк. У Молебні взяли участь, крім делеґатів, також гості, які чисельно зібрались, щоб бути учасниками тієї святочної хвилини відкриття III Конґресу СКВУ.

У годині 4:15 на залю внесено українські на американські прапори та прапори молодечих організацій, а саме: Пласту, СУМА, ОДУМ-у та багатьох інших громадських, комбатантських і жіночих установ. Оля Гірняк відспівала американський і український національні гимни, а Владика Мстислав, Митрополит УПЦеркви, перевів молитву, благаючи Божої ласки для братів, що страждають; за єдиномисліє; за успіхи III Конґресу СКВУ.

Формально Конґрес відкрив о. митрат д-р Василь Кушнір, президент Секретаріяту, довше зупиняючись над пройденими етапами праці між конґресами СКВУ та трудношами, які все ж таки вдалося перебороти українським спіль нотам в діяспорі і дійти до однозгідности. Програма також включала представлення Почесної Президії Конґресу до якої входили: Владики Мстислав, Митрополит УПЦ в ЗСА, Владика Андрей Митрополит УГПЦ в Канаді, архиєпископ Орест, архиєпископ Константин, єпископи Андрей, Миколай і Василій, архипресвітер д-р Семен Савчук, митр. протоієрей Дмитро Лучак, протопресвітер Артем Селипина. Владики Митрополити УКЦ Максим з Вінніпеґу і Йосиф з Філядельфії, Владики - єпископи: Ніль Саварин, Ізидор Борецький, Ярослав Ґабро, Василь Лостен, протоігумени Михайло Гринчишин і Патрикій Пащак; пастори Володимир Боровський і Олекса Гарбузюк; представник СФУЖО інж. Лідія Бурачинська; голови Центральних Репрезентацій: Юрій Денисенко — Союз Українських Організацій Австралії, Володимир Котульський — Українська Центральна Репрезентація Арґентини; ред. Степан Мудрик — Координаційний Осередок Українських Громадських Центральних Установ Европи, д-р Сергій Радчук — Комітет Українців Канади і проф. д-р Лев Добрянський — Український Конґресовий Комітет Америки. Проголошено теж склад Ділової Президії: д-р Юліян Куляс — голова, інж. Лідія Бурачинська, д-р Юрій Криволап, мгр Я. Білак, ред. І. Дмитрів, С. Цимбалюк, Д. Грабар — заступники голови і Оля Боднарук, мгр О. Рожка і П. Саварин — секретарі. Відбулося представлення почесних гостей Конґресу, репрезентантів українського політичного світу: д-ра Д. Квітковського, голову ПУН, о. д-ра І. Гриньоха — ЗП УГВР, дир. Юліяна Заблоцького — ОУН р., ред. О. Калиника — СВУ, д-ра Р. Барановського — УНДО, а відтак українських колишніх дисидентів-політв'язнів та оборонців прав людини: Надію Світличну, Леоніда Плюща і ген. Петра Григоренка. Крім того, делеґати й гості Конґресу заслухали спеціяльне звернення, прочитане головою Програмової комісії д-ром М. Кушпетою для відзначення 60-річчя Української Національної Революції, повністю надруковане в попередньому числі „Свободи", та прийняли програму і правильник нарад Конґресу, вислухали привітання голови місцевого Відділу УККА інж. Євгена Івашкова і привіт Блаженнішого Митрополита Мстислава. Привіти інших Владик і голів Крайових Центральних Репрезентацій та проголошення Конґресових комісій були відкладені на наступну сесію з огляду на час і концерт, який відбувся цього ж дня у Карнеґі Голл.

Світлив Ігор Длябога

Леонід Плющ (зліва), Надія Світлична і ген. Петро Григоренко під час відкриття III СКВУ.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

Привіти продовжувались під час другої пленарної сесії, яка почалась о год. 9-ій вранці в п'ятницю, 24-го листопада. Їх започаткував архиєпископ Андрей, митрополит Української Гре-

(Продовження на ст. 3)

ТРЕТІЙ СКВУ ЗАКІНЧИВСЯ ВЕЛИКОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ І ЗА ДЕКОЛОНІЗАЦІЮ СССР

Ню Йорк. — Біля 8000 українців з близьких і дальших околиць східнього побережжя ЗСА взяли участь у великій маніфестації тут в неділю, 26-го листопада ц. р., яка почалася негайно після закінчення III Конґресу СКВУ і завершилась демонстрацією поблизу будівлі совєтської місії до Об'єднаних Націй. До українських учасників маніфестації прилучились групи білорусів, литовців, лотишів і естонців, світові надбудови яких раніше започаткували, спільно зі СКВУ, чергову акцію за деколонізацію СССР.

„Ми прийшли під цю будівлю вбивників, щоб започаткувати новий етап в боротьбі за свободу поневолених Москвою народів і за повалення комуно-московської імперії", — сказав Сімас Кудірка, колишній моряк-політв'язень, який заступав литовську групу під час демонстрації біля совєтської місії, яку цього дня хоронили сотні нюйоркської поліції. Маніфестаційний похід, який зформувався біля готелю „Амерікана", — де відбувся Третій Конґрес СКВУ, — і пройшов по Шостій евеню і 67-ій вулиці до Лексінґтон евеню, задержав кордон кінних і піших поліціянтів, які цілковито відгородили бльок 67-ої вулиці, при якій міститься совєтська місія.

Світлив Ігор Длябога

Фрагмент із маніфестації в обороні прав України біля совєтської місії.

Після довших переговорів, поліція дала дозвіл п'ятичленній делеґації перейти під ескортою поліціянтів до рогу Третьої евеню і 67-ої вулиці, щоб передати представникам совєтської місії новий документ в справі деколонізації СССР. Поліція не допустила делеґацію до будівлі, а один з поліцистів, після коротких переговорів з двома особами з місії, сказав делеґації, що совєтська місія „не прийме жадних документів, їх можна вислати поштою".

Довжелезний похід, що розтягнувся на 15 бльоків, очолювали українські владики і члени новообраних керівних органів СКВУ, а за ними слідували комбатантські, молодечі, жіночі та інші організації зі своїми позначеннями і прапорами. Сотні транспарантів, включно з портретами численних українських політв'язнів, говорили вимовно про ціль маніфестації, а їх доповнювали гучномовці і летючки, що їх прохожим роздавали впорядники.

Маніфестацію біля готелю „Амерікана" відкрив інж. Євген Івашків, голова Комітету Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА, який займався її влаштуванням. Американський гимн відспівала Оля Гірняк, а український — учасники ще неповного походу. Вже під час коротких промов новообраного президента СКВУ Миколи Плав'юка, д-ра Юрія Волинця і Герба Рікмана, секретаря і особистого представника посадника Едварда Кача, до походу почали долучуватись молодь, жіноцтво і старші віком громадяни, які прибули сюди, помимо пронизливо холодної погоди, численними автобусами і автомобілями з дальше віддалених околиць. Заслухавши вказівок від керівника маніфестації д-ра Аскольда Лозинського, похід вирушив назначеною трасою до Лексінґтон евеню і 67-ої вулиці.

Промовляючи з плятформи малого вантажного автомобілю, д-р Лозинський виголосив вступне слово англійською мовою, засуджуючи совєтський уряд за його політику етноциду і геноциду та закликаючи вільний світ допомогти поневоленим Москвою народам в їхній боротьбі за волю і незалежність.

Опісля коротко промовляли: д-р Вітаут Кіпель в імені білоруської групи, Яніс Рікстінс (лотиші), Пол Саар (естонці), С. Кудірка (литовці) і п-і Стефанія Букшована, голова Всегромадського комітету для відмічення 45-річчя штучного голоду в Україні.

Бурхливими оплесками привітали учасники демон-

(Закінчення на стор. 3)

У Ню Йорку відбудеться Слов'янський Культурний Тиждень

Ню Йорк (д-р Ол. Соколишин). — Під спонзорством Відділу Освіти Ню Йорку від 4-го—10-го грудня ц. р. відбудеться Слов'янський Культурний Тиждень із різними імпрезами й показами культурних надбань ряду слов'янських народів, які проживають у нюйоркській Метрополії. Для переведення цього тижня створено Слов'янський Комітет, що складається із представників таких національностей: македонців, білорусів, чехів, поляків, росіян, сербів, словаків, словінців й українців. Кожна національна група має свого координатора; координатором для українців є д-р Зірка Дерлиця, викладач української мови в Нюйоркськім університеті та Академії св. Юра в Ню Йорку. Загальним координатором всіх слов'янських товариств і організацій є проф. д-р Вєра фон Вірен Ґарчинська, зі Сити коледжу в Ню Йорку.

У переведенні того Слов'янського Культурного Тижня, мабуть, першого того роду в Ню Йорку, бере участь ряд слов'янських товариств і організацій, включно із школами і церквами, як сербська православна катедра св. Сави в Ню Йорку, де щотижня відбуваються там збори того комітету. З українських організацій, на запрошення ініціяторів, зголосилися: Наукове Товариство ім. Шевченка, Український Інститут Америки, Союз Українок Америки, Український Музей СУА та Академія св. Юра в Ню Йорку. На відкриття тієї імпрези в Сити Голл, посадник Едвард Кач улаштовує прийняття, на яке є запрошено по 10 представників від кожної національности. Комітет працює над виготовленням кожної національної групи учасника цього Слов'янського Культурного Тижня, що її вкоротці подасться до преси. Українські товариства, установи і організації зацікавлені в подробицях улаштування тієї імпрези, прохається звертатися до координатора української групи д-р Зірки Дерлиці на число телефону: 982-2923 від 6-10 год. ввечорі.

Журнал УНІГУ здобуває міжнародне зацікавлення

Кембридж, Масс. (ФКУ). — У каталозі періодики, що його видало цього року аґентство Тернера в Ню Йорку, з приводу кожнорічних міжнародних книжкових виставок у Франкфурті — Німеччина, серед трьох публікацій Гарвардського університету названо квартальний журнал: Harvard Ukrainian Studies".

Вже появилось чотири числа першого річника того журналу, який здобуває зацікавлення українською науковою проблематикою серед чимраз ширших наукових кіл не лише Америки, але також в Европі та інших частинах світу.

Співпрацівниками журналу стало вже понад три десятки найбільш видатних славістів та інших вчених, які багато уваги присвячують україністиці.

Передплатити журнал можна, пишучи на адресу: Harvard Ukrainian Studies 1583 Massachusetts Avenue Cambridge, Mass. 02138.

СКВУ І ЧОТИРИ ІНШІ СВІТОВІ КОНҐРЕСИ ЗАПОЧАТКУВАЛИ АКЦІЮ В СПРАВІ ДЕКОЛОНІЗАЦІЇ СССР

Ню Йорк. — Представники Світового Конґресу Вільних Українців і білоруської, естонської, литовської і лотиської світових надбудов вручили президентові Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй спільний документ - резолюцію в справі деколонізації Совєтського Союзу і щодо привернення повної незалежности республікам, які тепер входять в склад СССР.

Про вручення цього 148-ого сторінкового документу у вівторок, 21-го листопада ц. р. напередодні Третього Конгресу СКВУ, повідомив тодішній генеральний секретар СКВУ мгр Юрій Шимко під час пресової конференції, яка відбулася в середу, 22-го листопада, в приміщеннях Церковного Центру при Об'єднаних Націях. У пресконференції, що її влаштував Секретаріят СКВУ, взяли участь колишні совєтські політв'язні ген. Петро Григоренко, Леонід Плющ, Надія Світлична. і Сімас Кудірка. На конференцію прибули представники біля 20 етнічних публікацій та радієвих станцій.

Мгр Шимко, який є теж членом Канадської Палати Громад, подав короткий зміст резолюції та залученої документації і поінформував, що цей документ буде висланий представництву кожної країни-члена ОН. Він висловив сподівання, що під час 34-ої сесії Генеральної Асамблеї резолюцію поставлять на порядок нарад. Він підкреслив, що підписання спільного документу проводами п'ятьох світових надбудов і вручення його президентові Генеральної Асамблеї ОН є без прецеденту.

Додаткову арґументацію про потребу деколонізації СССР подав ген. Григоренко, приготовану заяву якого відчитав в англійській мові інж. Юрій Нестерчук, виконуючий обов'язки голови Інформаційного Бюра УККА у Вашінґтоні, який сповняв функції перекладача.

Ген. Григоренко вказав

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії) і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Третій СКВУ: велика перемога

Новообраний на першу половину нової каденції президент Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, Микола Плав'юк, в заключному слові на закінчення Третього СКВУ заявив, що цей Конгрес він уважає за чергову перемогу українців та за поразку ворогів українського народу і української справи. Правильно сказано і до цього ще можна тільки додати, що ця перемога і ця поразка є в багатьох відношеннях направду великі, як зважити обставини, в яких цей Конгрес відбувся. Погляньмо коротко на ці ,,обставини'' внутрішнього і зовнішнього порядку.

Фактом є, що українські громади в поодиноких країнах вільного світу, як і вся українська діяспора має і переживає свої труднощі. Вони, ці труднощі, не є нічим надзвичайним і не є типові тільки для українців. Проблеми асиміляції і змагання за збереження своєї ідентичности, відношення до країн свого поселення та зв'язки з народом свого походження, соціяльний та економічний розвиток і зміни та багато всіляких інших проблем є тими ,,вічними'' проблемами, що з ними кожночасно мусить давати собі раду кожна еміграція в кожній країні. Ці проблеми комплікуються ще більше у світовому маштабі, як мати на увазі питоменності поодиноких країн. Тож і українці в поодиноких країнах свого поселення мають свої партикулярні проблеми, зокрема відносно збереження своєї ідентичности та свого розвитку, як і мають ці проблеми у світовому засягу, коли мова про відношення до країни і народу свого походження та всебічної допомоги тому народові в його змаганнях до волі і незалежности.

Полібного партикулярно-крайового і світового порядку існують також інші труднощі. Коли ж до цього додати ще й всілякі внутрішні групові і навіть персональні дійсні чи уявні розбіжності і суперечності, то ясно, що в таких обставинах організація світового маштабу, базована виключно на ідейності, на добрій волі та свідомості і без будь-яких екзекутивних примусово-обов'язкових можливостей і засобів (в роді податків), отже, в таких обставинах організація світового маштабу є рівнозначна майже з ,,чудом''. У нашому українському випадку це ,,чудо'' тим більше, що такий безпощадно-народовбивчий ворог українства, як ним є комуно-московський імперіялізм, докладає всіх сил і вживає всіх найбільш рафінованих засобів, щоб ці — можна б сказати — природні труднощі української діяспори штучно підсичувати і збільшувати, при чому СКВУ вже майже від початку його заснування 11 років тому є, без сумніву, головним прицілом тієї ворожої акції.

У таких обставинах і на такому тлі перемоги Третього СКВУ для українства і поразки для ворогів не можна б переціните. Фактом бо є, що ми маємо багато внутрішніх неполадків, від Державного Центру УНР в екзилі починаючи, а на поодиноких угрупуваннях і навіть на всіляких персональних антагонізмах, штучно підсилюваних ворогом, кінчаючи. Все це мало своє віддзеркалення і під час Третього СКВУ, що міг би послужити клясичним зразком демократії в дії. Це тим більше, що підготова до цього Конгресу була далека від зразкової. Мабуть правду мав один із делегатів з Европи, сказавши в приватній розмові, що коли мова про програму Конгресу, то ,,виходить, що ніхто нічого не знає''. Під час Конгресу, як на пленарних сесіях, так і на сесіях поодиноких комісій, часом доходило майже до того, що можна б назвати ,,кризою'', але вже навіть на початкових сесіях кожний уважливий спостерігач міг побачити, почути і переконатись, що цей Конгрес є великим зібранням справді зрілої і демократично виробленої громади та, зокрема, ідейної громади, яка не тільки деклямує, але й вірить в добро справи, яка свідома цієї справи та яка відповідно поступає. Не можна не згадати і наявних доказів, що цими настановами керувались у своїй поведінці і виступах провідні діячі дотеперішнього Секретаріяту СКВУ та президія цього Третього СКВУ з д-ром Юліяном Кулясом у проводі, якій у великій мірі треба завдячувати цю велику перемогу для українців і велику поразку для її ворогів, що їх приніс Третій СКВУ, поставивши у своєму фокусі Україну та її змагання до волі і незалежности та всебічну і максимальну допомогу української діяспори в цих змаганнях.

ПРИВІТ І БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА УЧАСНИКАМ III СКВУ

Високоповажні Делегати, Гості й Учасники!
Дорогі в Христі Браття і Сестри!

В імені цілої нашої Помісної Української Католицької Церкви і нашої ієрархії вітаю Вас, численно зібраних на цих Ваших нарадах, нашим старим християнським привітом: Нехай Вам Бог допомагає! Водночас засилаю свої молитви до Святого Духа, щоб наповнив Ваші серця взаємною пошаною і любов'ю, а Ваші уми благоразумієм і Божою Мудрістю, щоб просвічував Вас у Ваших нарадах та збуджував добрі наміри. Молю Господа, щоб допоміг здійснити Ваші корисні постанови на добро української Церкви і Народу.

Дорогі Браття і Сестри, над нашим народом в Україні зависла велика небезпека — нищення його вікової християнської духовности, постійного зменшування його фізичної сили та денаціоналізації.

Майже 60 років триває релігійне переслідування на Україні режимом, який відкрито проголосив себе войовничо безбожницьким і свою ідеологію та державну рацію поставив понад усі духовні вартости, підносячи їх до рівня псевдорелігії. Відновлену у 1920-их роках Українську Автокефальну Православну Церкву він розгромив у 1930 роках, а понад 30 років тому жертвою цього переслідування впала і Українська Католицька Церква, і це переслідування не тільки триває, але і посилюється, бо сотні священиків, монахинь і мирян далі живуть по тюрмах, на засланні або репресовані на марґінесі суспільного життя.

Національний і соціяльний гніт та невідрадні побутові умовини спричинили великий спад у числі народин серед нашого народу в Україні, а добробут і бажання життєвих вигід мають ці самі наслідки й серед наших людей на поселеннях. Знову ж постійне, цілевоспрямоване вимішування людности, переселювання її поза межі України, як і пляново та послідовно здійснювана русифікація урядовими чинниками СССР, зокрема в шкільництві, приносить втрати великого числа наших людей і їхніх дітей.

Денаціоналізація української молоді на поселеннях, яка починає покидати свою Церкву та забувати про своє національне походження, є також загрозливим явищем. Тому в цей час нашого національного лихоліття, коли мусимо змагатись за душу й серце кожної української людини, а зокрема молодої людини, провідні українські одиниці, а передусім ті, що стоять у проводах українських великих і центральних організацій, повинні змагати до єдности думки й діла, зокрема в справах, що є всенародної, загально національної вагомости і значення.

Перед Вами, як представниками всієї вільної української спільноти на поселеннях, стоїть велика відповідальність перед історією і українським народом за його сучасну долю. Тому подумайте і застановіться над тим, як найкраще допомогти нашим терплячим братам в Україні, як піднести ім'я України на поселеннях, як забезпечити розвиток і плекання української культури й науки на здорових началах нашої вікової духовности та тисячлітнього досвіду християнського релігійного життя; як розвинути всебічну опіку над українською молоддю і як, вкінці, переконати чуже оточення про нашу святу правду? Коротко — як приготовитись до подій, що можуть в найближчій майбутності на нас грянути і застати нас неприготованими і тоді про нашу долю знов будуть рішати чужі люди. Будьмо солідарні й плекаймо почуття відповідальности за нашу долю.

Ще одна важлива справа стоїть перед нами усіма. Зближається великий Ювілей 1000-річчя хрещення Руси-України. Справа достойного його відзначення важлива й свята для нас усіх, і ми повинні відзначити його в єдності й любові, бо це основний заповіт Христа-Бога для всіх християн. Вашою заслугою перед історією нашого поселення буде допомога в підготові цього Ювілею, а конкретно — участь в спільнім Ювілейнім Комітеті єпископів, священиків і мирян. Це імператив нашої сучасної дійсности.

Хай теперішнє лихоліття нашого народу не знеохочує Вас, а навпаки — хай додасть Вам нових наснаг і сил до праці для цього народу й його світлого майбутнього. Ми певні, що Всевишній Господь винагородить його за дотеперішні терпіння.

Ще раз бажаю Вам великих успіхів у Ваших нарадах і постановах та благословлю Вас і всі Ваші добрі наміри й діла.

Благословення Господнє на Вас!

†Йосиф
Патріярх і Кардинал

*Надія Світлична**

ВИРУШАЙ САМ...

Якщо на твій клич не прийде ніхто,
тоді вирушай сам.
Сам вирушай, один вирушай,
в путь вирушай сам.

Якщо скує всіх ганебний страх
(О, доля твоя нелегка!)
і кожен у відповідь мовчки зітхне
і боязко очі схова, —
сам говори:
твоя совість і глузд
підкажуть тобі слова.
Тоді говори сам.

Якщо підуть від тебе всі
(О, доля твоя нелегка!)
Якщо всі покинуть тебе
і буде важким твій шлях, —
ти все ж продовжуй вперед іти.
Хай ноги зіб'єш до крови, —
іти продовжуй сам.

Якщо буде темна, пекельна ніч
(Шаблею вітер і злива, як лід!)
і ніхто не запалить вогню, щоб тим,
хто йде у пітьмі, помогти.
Тоді ти сам свій вогонь запали —
Ватру гніву й любови жар.
Свій вогонь запали сам.

Якщо на твій клич не прийде ніхто,
тоді вирушай сам.
Сам вирушай, один вирушай,
в путь вирушай сам.

* Це переспів Надії Світличної вірша індійського поета Рабіндраната Тагора, що його вона виголосила в п'ятницю, 24-го листопада, під час її привіту учасникам III СКВУ.

З МИСТЕЦТВА

Гідний задум

Мистецька виставка Ольги Дядинюк у ґалерії ОМУА — 136 — 2-га евеню, Ню Йорк., від 12-го до 27-го листопада ц. р. була справжньою несподіванкою. Надто ця виставка ретроспективна. Тут ми бачили не тільки дорібок мисткині, а й нові її досягнення в мистецтві: багате жниво. Виставлено 36 праць, олія і п'ять темперою. Всі праці займливі тематикою. Своєю творчою думкою поринає О. Дядинюк у Трипілля, у добу нашої великої Руси, й у Грецію, у світ історії й мітології; заторкає й біблійні теми; є цикл із модерної доби: з ,,Лісової пісні'' Лесі Українки. Врешті, й краєвиди з гір Гантеру. Ольга Дядинюк, обравши нову форму вислову — примітивізуючи імпресіонізм — і сперши його — навіть у краєвидах — на сильній основі: візантика, дає свій новий напрям в українськім мистецтві. Рисунок, покладення спокійних кольорів, композиція — усе в неї певне і передумане. Та вершком її майстерности, її полету в естетику, у віртуозність лінії й тону та композиції, це її п'ять творів, виконаних темперою. У модерних часах у нас майстрами темпери були Михайло Бойчук, — цей і зокрема фрески, — Петро Холодний, батько, Михайло Осінчук, Василь Дядинюк, а нині ще остався неперевершений Петро Холодний, син. Із наших мистців сучасности майже ніхто з них не посягає тих висот мистецтва.

Михайло Островерха

Доповіді бібліографа УНІҐУ

Кембридж, Масс.(ФКУ) — З початком грудня ц.р. бібліограф та бібліотекар Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, мґр Едвард Касинець виступить з доповідями на тему: ,,Проблеми слов'янської та української бібліографії'', заїжджаючи до Вінніпеґу та Едмонтону.

У днях 3-4 грудня він буде гостем Української Академії в Канаді та ряду департаментів Манітобського університету; 6-го грудня виступатиме в Канадському Інституті Українських Студій.

При нагоді цієї поїздки, Е. Касинець відвідає теж Міннеаполіс і на прохання ФКУ виступить там перед місцевою громадою з інформаціями про стан українських студій в Гарварді.

Після недавнього обрання мґра Касинця на голову Слов'янської та Східньо-Европейської Секції Американської Асоціяції Бібліотекарів радіо ,,Голос Америки'' перевело з ним інтерв'ю; в центрі уваги були справи архівів, документацій, бібліографії та бібліотечних збірок україніки.

Ілля Дмитрів

ЗА ПРАВИЛЬНІСТЬ ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗОВАНОГО ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

[7]

Ця громадська база повинна б спиратися на відчуттях глибокого українського державницького патріотизму, себто бути політично вмотивовуваною, але не політично діючою. Ми погоджуємося, що кожне суспільне прямування української людини по лінії суверенної державницької традиції скриває у собі елемент політичности. Але ми також знаємо, що не кожне свідоме чи національне поступовання тієї людини рівнозначне з політичною діяльністю у стислому розумінні цього слова. А у цьому, власне, місці, бере свій початок і різниця між тим, що в нас називається громадським, і тим, що вже входить у сферу політичного.

Ця громадська база повинна бути основною підвалиною усього національного життя, на канві якої і над якою повинен діяти організований політичний світ. В дальшому, цей організований політичний світ повинен мати моральне право впливу на громадську базу, а не так, щоб ця база пробувала диктувати політичному світові і присвоювати собі його прероґативи.

Це питання з'ясоване доволі яскраво в різних розділах та місцях ,,Принципів Української Зовнішньої і Внутрішньої Політики'', що були друковані в пресі. Воно було з'ясоване в цілому ряді інших офіційних матеріялів та здійснюване на практиці в Україні й за кордоном.

Коли ж ходить про питання одної української політичної репрезентації поза кордонами України, то під сучасну пору існує така можливість: створення із представників самостійницьких політичних середовищ ,,Українського Закордонного Політичного Координаційного Центру'', який мав би за завдання координувати політику і працю самостійницьких формацій за кордоном у їхньому змаганні за відновлення Української Самостійної і Соборної Держави. Такий проєкт став предложений цим середовищем ще у другій половині 50-их років. Він став недавно оновлений, пристосований до теперішнього часу і предложений до обміркування знову.

Доки це не буде осягнене, або доки не знайдеться інша форма спільної політики самостійницьких середовищ, доти загал громадськости і весь організований громадський сектор мусітиме сам робити висновки із цього, який із діючих політичних чинників веде самостійницьку та безкомпромісову боротьбу, а який лише таким представляється.

На протязі останніх десяти років до старих та у великій мірі традиційних причин політичного роздріблення і роз'єднання дійшли ще зовсім нові причини. Цими новими причинами стали тенденції т. зв. реалітетників, які розшукують за компромісом між державницькою концепцією і тим станом, що його створила в Україні імперіялістична Москва у 22-их і наступних роках...

Кращий порядок на українському політичному полі зможе наступити лише внаслідок ступневої елімінації із цього поля усіх цих ідей та концепцій, які наросли внаслідок підточеної двосотлітньою неволею духовости української людини. На протязі минулих 60-ти років українська нація зробила великий крок у своєму думанні та поступуваннях. За цей прогрес багато найкращих синів України віддавали своє життя. Чи в обличчі цього будь-яке компромісове поєднання самостійництва з московським маріонетківством не буде мати для нації прямо вбивчих наслідків?

СКВУ і наша постава

Загальна постава націоналістичного Руху до заснованого в 1967 році Світового Конгресу Вільних Українців була доволі обширно і прецизно з'ясована перед Першим Конгресом СКВУ. На самому [illegible]сі ця постава була [illegible]сно заманіфестова[illegible] [illegible]ез широку участь у [illegible] Конгресу представників Організацій Українського Визвольного Фронту з цілого світу. Ця постава не змінилася по сьогоднішні дні, хоча на протязі минулих 10 років деякі керівні кола в нутрі тієї громадської надбудови допускалися потягнень, які могли спричинити перевірку цієї нашої постави.

Ще у дні 12-го червня 1964 року, відповідаючи на листа Підготовчого Комітету СКВУ, керівні речники діючого тоді Проводу ЗЧ ОУН писали, що ,,запропоновані Вами основні принципи для скликання Світового Конгресу Вільних Українців ми приймаємо як загальну національно-українську плятформу, не зважаючи на недостачі в ній, зумовлені намаганням піти назустріч різним українським політичним течіям. Зокрема в цій плятформі належно не відмічено важливости революційного характеру визвольної боротьби, головно зовнішньо-політичних завдань, боротьби проти большевицьких аґентур та п'ятих колон... протиставлення акціям російських та інших екзильних імперіялістичних груп проти української державности й необхідности спільних протиасиміляційних заходів''.

[Продовження буде]

Володимир Барагура

ЧОМУ ІВАСЬ НЕ ЧИТАЄ?

[Доповідь на вечорі СУЖА в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку]

I

У своєму підході до теми літератури і преси для дітей не буду зупинятися на деталях і не даватиму прямої відповіді на тему поставлену в заголовку, зате постараюся дати перегляд найважливіших питань з проблематики літератури і преси для дітей, вказати на їхні додатні й від'ємні сторони, показати, які були можливості в цих ділянках у минулому, який є сучасний стан і які вигляди на майбутнє. Територіяльно обмежуся до теренів нашого поселення, часово — до періоду нашого тут перебування. Читачі хай самі доходять до висновків.

Питання дитячої літератури і преси не можна розглядати в відірваності від решти українського життя, бо ця проблема є його складовою частиною, одним із коліщат і пружин, що мають окреслене місце і завдання у національному організмі і спільно з іншими коліщатками і пружинами тримають цей організм у русі, черпають із нього свої життєві соки, але й одночасно виставлені на всі пороки, якими грішить і від яких страждає цей організм. Ці пороки розгляну в ході мого огляду, бо вони дадуть частинно відповідь на питання, поставлене в заголовку статті — ,,Чому Івась не читає?''

З другого боку проблему української дитячої літератури трудно було б як слід зрозуміти, не кинувши її на ширше тло світової дитячої літератури, бо в нашій літературі для малих в основному діють ці самі рушійні сили, тільки достосовані до специфічних потреб і зацікавлень української дитини і мають своєрідне національне забарвлення.

Проблема дитини і книжки існує сьогодні не тільки в нас, але скрізь по світі говорять загально і не безпідставно про кризу духових вартостей. У цьому комплексі знецінених вартостей вищого порядку знаходиться і дитяча література. Відчувається кризу авторів, редакторів, видавців, покупців-читачів, батьків, громадянства. Хоча появляється багато розкішно виданих творів для дітей, але це писання здебільшого невисокого мистецько-виховного рівня, в найкращому випадку — пересічні. Шедеврів-творів на міру Амічіса, Андерсена, Лягерлеф, Твейна, Франка сьогодні немає.

Трудність у донесенні книжки до дітей лежить у тому, що діти стали тепер інші, вони хочуть не те, чим захоплювалися їхні ровесники з попередніх поколінь, а автори не можуть дотримати кроку тим зміненим зацікавленням і смакам сьогоднішньої дитини, бо не розуміють її. З тією проблемою нерозуміння сьогоднішнього молодого покоління зустрічаються навіть досвідчені письменники. Англійська письменниця Е. Блейтон, яка річно пише коло двадцяти книжок, улюблена досі малими читачами, зустрілася після однієї зі своїх нових книжок (,,Де вотер бейбіс'') з несподіванкою — діти скритикували авторку й її твір за... брак реалізму! Досі загально думали, що дитина найрадше сприймає казки, фантастичні писання, базовані на фолкльорі. Тепер виявляється, що діти реалісти, хоч і на свій спосіб, а як і хочуть фантастики, то базованої на науці, на досвідах, на знаннях. Їх полонить не вигадана фантастика, не фантастичні оповідання старших, але таємність, містерія й чарівність щоденного життя, фікція, але базована на реальних первнях, фікція, яка може здійснитися в найближчому майбутньому, зокрема фікція з ділянки технології, відкрить, космічних просторів. Діти відкривають життя, бачать у ньому для себе щось нове, щось, чого дорослий не вміє і не може зауважити. Воно — життя криє в собі атракцію, новість, таємність, свіжість. І дитячі роки тривають так довго, доки людина здібна відчувати, спостерігати й вишукувати новість у житті. Це й основна прикмета, необхідна притаманність, яка робить мистця слова письменником для дітей. Зацікавлення сучасної дитини книжкою триває коротко. Англійські дитячі психологи-дослідники ствердили, що між 4-19 роком життя. Потім діти звертають очі на телевізію, радіо, дансінґ, кричущу музику, легкі розваги, що не вимагають інтелектуального зусилля. Лектуру залишають ,,старшим джентелменам''.

Кожна криза, що позначається в світі, з куди більшою силою й гостротою виступає в нас, а то через специфічні історично-політичні умови, через брак власної держави і, ніде правду діти, через нашу доволі ,,рогату'' національну вдачу, вибуялий індивідуалізм, незгідливість, тягу до роздрібнювання і так невеличкого національного потенціялу, конкуренційне дублювання цієї самої праці. Так і з кризою в нашій дитячій літературі і в пресі для дітей. Цю кризу скріплює ще особливість іміґрантського життя — відірваність від материка, тиск іншонаціонального середовища, скромність людських ресурсів, а через те й брак письменницьких талантів, відсутність матеріяльних засобів.

Щоб мати легший і прозоріший перегляд проблем української дитячої літератури, розгляну її за такою схемою: 1/ Дитяча література, як окрема ділянка письменства. 2/ Автори. 3/ Ілюстратори, композитори, укладачі розваг, ігор і забав, та інші працівники дитячої літератури. 4/ Критики. 5/ Видавці, кольпортаж. 6/ Батьки, вчителі, виховники, організовані форми національно-громадського життя, як Церква, школа, юначі організації, врешті — 7/ Малі читачі. Можливо, що тут і там цей поділ буде взаємно зазублюватися й перехрещуватися. Можливо, що ієрархія поділу повинна б бути інша, але я свідомо дав читача накінець, бо щоб його зрозуміти, треба наперед познайомитися з факторами, які його формують.

Перша проблема — дитяча література, як окремий ґатунок письменства. Даремно ми шукали б в наших історіях літератури, літературно-критичних оглядах, енциклопедіях українознавства, енциклопедичних словниках окремого трактування дитячої літератури й дитячих письменників. Щонайвище подибуємо там відірвані, принагідні згадки про один, чи другий дитячий твір, про того, чи іншого дитячого письменника. Якщо є спроби цю прогалину заповнити, то вони тільки в пеленках. Щобільше, самі автори, які пишуть для дітей і для дорослих, наче б соромилися своєї творчости для найменших і часто промовчують її в своїх біографічно-бібліографічних даних, інтерв'ю тощо. Вже в тому явищі бачимо, що літературний світ — авторський і науковий ставляться з байдужістю і незрозумінням, по-мачушиному, до такої важливої ділянки національної культури й виховання, як писане й друковане мистецьке слово для дитини. Наша дитяча література мусить ще боротися за своє місце і за право громадянства у власному суспільстві. Чи така атмосфера може заохочувати малого читача до рідної книжки й журналу?

[Продовження буде]

ТРЕТІЙ СКВУ ЗАКІНЧИВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

Світлив Ігор Длябога

Готуються до маніфестаційного походу.

страції ген. Петра Григоренка, Леоніда Плюща і Надію Світличну.

У своєму слові, Л. Плющ остерігав перед політикою „апізменту", вказуючи на трагічні наслідки такої політики у відношенні до Гітлера. „У формі Гельсінкських угод, ці, які хотіли зробити пастку для Заходу, зробили пастку для себе", — сказав Плющ, висловлюючи переконання, що „совєтська імперія зникне". Вказуючи на правозахисний рух в СССР, Плющ сказав, що „на перший погляд є мало дисидентів, але імперія боїться їх. Їхня зброя — слово, а імперія боїться слова". Закликаючи до єдности і об'єднання, Плющ висловив віру в це, що „наша правда переможе їхню брехню".

Надія Світлична закликала до зусиль „об'єднатись не тільки для демонстрації, але для щоденної, послідовної праці — тоді найбільш могутній концентраційний табір розпадеться".

„Один мудрий чоловік сказав, що війни не буде, але буде боротьба за мир, що камінь на камені не лишиться", — говорила Світлична, нав'язуючи до руху спротиву в СССР.

Після промов декілька молодих демонстрантів спалили совєтський прапор.

Під час переговорів делеґації з поліцією хтось з демонстрантів кинув кілька „фаєркрекерів" і яєць через барикади на дорогу. Учасники маніфестації співали українські пісні і скандували різні протимосковські заклики, не роблячи жадних спроб штурмувати барикади.

Коли вже деякі учасники маніфестації почали розходитись, а група молодих дівчат почала співати український національний гимн, поліціянти нагло окружили бльок 67-ої вулиці поміж Лексінґтон і Парк евеню і почали розганяти людей, не давши жадного повідомлення через гучномовці, що маніфестацію слід кінчати, при чому вони неперебірчиво вживали палки. У результаті кілька демонстрантів опинились в шпиталі, декількох поліція арештувала, а багато учасників маніфестації поїхали домів з помітними контузіями.

Учасники маніфестації з обуренням висловлювались про поведінку поліції, вимагаючи від організаторів внести формальний протест до міських властей.

СКВУ І ЧОТИРИ ІНШІ...

(Закінчення зі стор. 1)

на колоніяльний стан України і Білорусі, „уряди" яких є наставниками Москви та допомагають центральній владі духово і фізично винищувати їхні народи. Факт, що Україна і Білорусь не мають дипломатичних зв'язків з іншими країнами свідчить про їхній статус колоній, — говорив ген. Григоренко. Він вказав на політику русифікації, переслідування, арешти й запроторення невинних людей в „психушки" і концтабори, підкреслюючи, що половина політв'язнів в СССР — це українці. Генерал закликав до повного бойкоту Олімпійських Ігрищ в Москві в 1980 році, якщо совєтські власті не дозволять на вільний в'їзд до СССР і свободу подорожування та можливість зустрічей з населенням без будь-яких шиканів. Як другий приклад, ген. Григоренко подав насильне виселення і сучасний стан кримських татар.

Подібні думки висловили Н. Світлична та С. Кудірка, який рівнож — через перекладача подав статистичні дані про незавидний стан литовського народу від часу насильного прилучення Литви до СССР в 1940 році.

Надія Світлична закликала до посиленої праці в обороні всіх переслідуваних в СССР, зокрема українців. „Мені болить доля всіх народів, але українського зокрема, бо я українка". Вона уважає, що совєтські власті вжиють різних засобів, щоб „мати спокій" під час Олімпіяди, тому деяких людей заарештують, деяких видворять, а ще деяких залякають. Вона уважає, що ці особи, які поїдуть до СССР на Олімпійські Ігрища, повинні раніше добре познайомитися із ситуацією в СССР і з правозахисним рухом.

Леонід Плющ висловив побоювання, щоб не повторилася історія з Олімпійськими Ігрищами в Берліні в 1936 році, коли світ потурав Гітлерові, — „а два роки пізніше вибухнула світова війна". Він уважає, що Олімпіяду та міжнародні з'їзди в Москві слід бойкотувати, але й заразом використовувати на протестні акції, як це недавно зробили французькі генетики. Він натаврував американських генетиків, які спершу підписались під петицією, а опісля під натиском американського атташе в амбасаді відтягнули їх. Плющ подав ще кілька прикладів допомоги ЗСА та інших західніх держав Совєтському Союзові в закріпленні імперії та поширенні її впливів. Він натаврував „торг людьми", подаючи приклад Західньої і Східньої Німеччин та виміну Буковського за карваляна. Плющ сказав, що президент Чіле Піночет суґерував Совєтському Союзові виміну політв'язнями, на що Брежнєв мав дати відповідь: „десять комуністів за одного дисидента".

У дальшому Плющ ствердив, що політика Москви веде до війни навіть якщо вона не бажає війни. Національне питання в СССР — найбільш акутне, сказав Плющ, передбачаючи можливість повстань, хоч було б краще, коли б деколонізація СССР проходила мирним шляхом.

У відповідь на запит про теперішній стан Української Гельсінкської групи, Н. Світлична заявила, що КҐБ розправилось з нею найбільш жорстоко.

„Як порівняти російську і українську групи", — на підставі пророблено\u0457 роботи, твердила Світлична, — „то українську групу задавили заки вона ще раз розправила крила. Але вона живе і це головне".

Київська група тепер нараховує чотири особи, але це тільки ті, які підписуються під документами, а актив багато більший, — сказала Світлична, додаючи, що кілька днів перед її виїздом з Києва вона довідалась, що до групи прилучилось кілька молодих людей. За кордоном група має представників в особах ген. П. Григоренка і Л. ПЛюща, а Світлична „раніше не ухилялась від допомоги групі і так буде далі".

Можливості праці Київської Гельсінкської групи обмежені, — сказала Світлична, вказуючи на факт, що Іван Кандиба й Ніна Строката перебувають під домашнім арештом. Але не зважаючи на обмеження і постійні шикани — „Гельсінкську групу вже неможливо здушити".

Мгр Ю. Шимко закінчив пресконференцію, подаючи до відома, що представники п'ятьох конґресів, в товаристві ген. Грегоренка, відвідають ще цього дня канадське й американське представництва до ОН і вручать їм документацію. У наступних днях ці представники мали відвідати ще біля двох десятків представництв до ОН.

ПЕРЕБІГ НАРАД III КОНҐРЕСУ СКВУ

(Продовження зі стор. 1)

ко-Православної Церкви в Канаді, а опісля слідували: пастор Олекса Гарбузюк (Українське Євангельсько-Баптистське Об'єднання в Північній Америці), представники крайових центральних установ — Юрій Денисенко (Австралія), Володимир Котульський (Арґентина), Степан Мудрик (Европа), Сергій Радчук (Канада), д-р Лев Добрянський (ЗСА).

Привіт від Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, начитаний на магнітофонну стрічку, присутні вислухали ставши з місць.

Опісля д-р Куляс зачитав текст телеграми, яку Конґрес вислав Блаженнішому Йосифові: „Третій Конґрес СКВУ висловлює свою вдячність Його Блаженству Патріярхові Йосифові, Ісповідникові віри і голові Помісної Української Католицької Церкви, за його тепле звернення до учасників нашого Конґресу. Високо оцінюємо вклад Патріярха Йосифа в оборонну акцію релігійної свободи і прав людини".

Особливо зворушливо вітала Конґрес Надія Світлична, відмічуючи, що, беручи до уваги теперішнє становище українського народу, — „не слід витрачати час на ворогування, на дріб'язкові порахунки, а пам'ятати, що в нас є батьківщина і це нас об'єднує". Відчитавши свій переспів вірша індійського поета Р. Таґора, Світлична закликала: „Коли ми пам'ятатимемо про найсвятіше, — то значить, — ще не вмерла".

Н. Світлична, ген. П. Григоренко і Л. Плющ брали активну участь в Конґресі та в усіх інших імпрезах зв'язаних з ним.

Після заслухання привітів, делеґати Конґресу, програма якого вже була дещо припізнена, обрали п'ять конґресових комісій: статутову, що її очолила мгр Іванна Рожанковська, номінаційну (голова — Леонід Філь), фінансову (голова — проф. д-р Богдан Гнатюк), верифікаційну (голова — Василь Кирилюк) і резолюційну (голова — Стефанія Савчук).

З уваги на це, що обширні звіти про працю Секретаріяту були поміщені в останньому числі „Вісника" СКВУ, що його одержали всі делеґати, Микола Плав'юк, мгр Юрій Шимко і д-р Франко Мартинюк подали тільки доповнення до опублікованих звітів. М. Плав'юк повідомив, що після переговорів Асоціяція Українців Америки була допущена до УККА, а тим самим і до СКВУ. Мгр Ю. Шимко поінформував обширно про започатковану акцію в справі деколонізації СССР, що її СКВУ веде спільно із світовими надбудовами білорусів, литовців, лотишів й естонців. Звітування закінчив в імені Контрольної комісії мгр Іван Винник.

Світлила Рома Сохан-Гадзевич

Микола Плав'юк вручає о. митр. д-рові Василеві Кушніреві почесну грамоту.

Після полуденку, під час якого вшановано українських парляментаристів, біля 15 делеґатів ставили запити до звітів, на які відповіді подали М. Плав'юк, д-р М. Кушпета і д-р Ф. Мартинюк.

Різні аспекти діяльности СКВУ, його Секретаріяту і Президії та складових організацій на поселеннях були обговорені під час дискусії, в якій взяло участь понад 20 делеґатів, які з уваги на брак часу, були обмежені до двохвилинних коментарів. У дискусії взяли участь: С. Мудрик, П. Дорожинський, п. Тисячний, д-р А. Жуковський, п. Куций, І. Лещишин, Р. Зварич, Б. Казанівський, В. Бакум, І. Дмитрів, В. Мазур, д-р В. Шебунчак, І. Величко, Б. Гасюк, В. Верига, п-і О. Цвик, І. Равлюк, п-і Я. Рубель, Б. Панчук.

Дискутанти заторкнули такі питання, як: відмінність проблем в різних країнах поселення, збереження української мови і толерантність до інших мов, питання т. зв. „узгіднення" на Конґресах СКВУ і права делеґатів, акції в обороні прав людини та їх координація, проблеми молоді та її

(Закінчення на стор. 4)

Замість квітів на могилу

бл. п. д-ра Осипа Любчака

пересилаю даток 50.00 дол. на Наукове Товариство ім. Шевченка.

Д-р Галя БІЛЕНЬКА-ВРЕЦЬОНА

Ділимося сумною вісткою, що 14-го листопада 1978 р. в Гюстоні, Тексас, з волі Всевишнього, по довгій і тяжкій недузі, відійшов у Вічність на 73-му році життя, наш Найдорожчий

БРАТ, ВУЙКО і СТРИЙКО

св. п. д-р вет.

ЄВГЕН КОРНЕЛЬ БОГАЧЕВСЬКИЙ

Покійний був членом ОУН, в'язнем Бриґідок, членом і б. головою Об'єднання Лікарів Ветеринарів в Америці.

ПОХОРОН відбувся з української католицької церкви в Гюстоні на місцевий цвинтар в суботу, 18-го листопада 1978 р. при участі Рідні і численної Української Громади.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку:

дружина — ІВГА в Гюстоні
сестра — СОФІЯ, вдова по бл. п. д-рові С. ШЕВЧУКОВІ в Канаді
брати:
БОРИС в Україні
ВОЛОДИМИР з дружиною ТЕТЯНОЮ в Ню Йорку
ІВАН з дружиною ІРИНОЮ в Люїзіяні
сестрінки:
КСЕНЯ КУЧЕР з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і дітьми
ІРИНА БОРСУК з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми
братанки:
ЮРІЙ з дружиною РОМОЮ і дітьми
ОЛЕГ з дружиною МИРОСЛАВОЮ і дітьми
братанка — ОЛЕНКА БАЧИНСЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і дітьми
братанки:
РОМАН з дружиною АННОЮ і дітьми
ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
братанка — ХРИСТИНА
та ближча і дальша Родина у вільному світі й Україні

Замість квітів на могилу, Родина зложила 100.00 дол. на „Церкву в Потребі". На Фонд св. Софії 50.00 дол. зложив п. Балабан з Гюстону.

В Сороковий День після смерти відправиться Заупокійна Служба Божа в Українській Католицькій Церкві в Гюстоні, Тексас.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 26-го листопада 1978 року відійшла у Вічність наша Найдорожча, Улюблена

ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА КУЛИНЯК

Тяжким горем і смутком прибиті:

чоловік — ІВАН
доня — УЛЯНА
мама і тато — ТЕТЯНА і ІВАН СТЕЛЬМАХ
брат з дружиною — БОГДАН і МАРІЯ з дітьми ДАРЦЕЮ і ОРЕСТОМ

ПАРАСТАС в середу, 29-го листопада 1978 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича, 109 Іст Тейбор Рд, Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в четвер, 30-го листопада 1978 р., о год. 9-ій ранку, до церкви Царя Христа при 17-ій і Каюга вул., а опісля на цвинтар у Факс Чейсі.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ПЕРЕБІГ НАРАД III КОНҐРЕСУ СКВУ

(Закінчення зі стор. 3)

більш активна участь в праці СКВУ тощо. Владики Максим і Мстислав, забираючи слово в дискусії щодо питання зміни назви Комісії Прав Людини на Комісію Прав України, звернули увагу, що поняття права людини є більш всеобіймаючим і включає право народів на самовизначення. Вони заявились проти зміни назви. Рівнож під час дискусії, сотник Б. Панчук, звертаючи увагу на заходи в справі звільнення Данила Шумука, подав до відома, що він погодиться закінчити термін ув'язнення цього хворого українського політв'язня, якщо совєтські власті дадуть Шумукові дозвіл на виїзд до Канади.

На поодинокі завваги дискутантів короткі відповіді дав М. Плав'юк в імені Президії Секретаріяту.

Внесок на уділення абсолюторії керівним органам СКВУ вніс спершу Б. Панчук, але відтягнув його після заслухання змодифікованого внеску Ярослава Білака, який запропонував уділення абсолюторії, не звільняючи Президію Секретаріяту з виконування обов'язків до часу вибору нової Президії. Цей внесок перейшов одноголосно і на цьому закінчено першу частину третьої пленарної сесії.

Світлив Ігор Длябога

Під час церемонії офіційного відкриття III СКВУ.

ДОПОВІДІ НА ПЛЕНАРНИХ СЕСІЯХ

У п'ятницю, 24-го листопада, від год. 5-ої по полудні до год. 11:00 вечора і в суботу, 25-го листопада, від год. 9:30 до год. 11:30 ранку, на третій, четвертій та п'ятій пленарних сесіях Конгресу виголошено п'ять доповідей, темою яких були напрямні праці СКВУ на майбутнє, зокрема допомога Україні та розвиток українських громад у вільному світі.

Мгр Борис Потапенко, керівник Інформаційного Бюра СКВУ (ЗСА) у доповіді на тему: „Наша допомога визвольній боротьбі українського народу", представивши узурпаторський совєтський державний апарат і його нищівну дію — під національним, релігійним та економічними аспектами, — водночас насвітлив рух спротиву в Україні, віддзеркалення якого знаходимо, між іншим, і в багатьох творах сучасних письменників і поетів з України, які закликають український народ до визволення, демаскують політику Москви, протестують проти закритих процесів і безпідставних ув'язнень та „психушок". Мгр Б. Потапенко заявив, що колонізаторська політика Москви, у відсіч якій створився рух спротиву зобов'язує українську спільноту до створення спільного фронту, який підтримував би боротьбу фронту внутрі совєтської імперії. У заключному доповідач зазначив, що допомагати цьому фронтові могли б батьки і матері, — виховники молоді та всі головні побічні сектори українського організованого життя у вільному світі — політичний, релігійний, громадський, науково-культурний, станово-професійний та інші.

Доповідач мгр Омелян Коваль (Бельгія) у доповіді на тему: „Проблема включення української молоді в українське громадське життя", провідною думкою якої було становище прелегента, що самостійність держави є єдиною гарантією прав людини; для цього треба вже від найраніших років виховувати молодь, спочатку під аспектом національним, а в зрілішому віці — політичним. Факторами формування процесу молодої людини є дім, Церква, школи, книжки, преса, науковий світ. При цьому доповідач заявив, що підставою виховання мусить бути християнсько-ідеалістична основа формування — з повинністю приналежности до українських організацій із співпрацею поміж ними. Молодь, — закінчуючи свою доповідь сказав мгр О. Коваль, — мусить включитися у життя, щоб зберегти її українську субстанцію і щоб нести допомогу в боротьбі за визволення України.

Мгр Ірина Пеленська у своїй доповіді на тему: „В обороні української дитини", спинилася над масовим фізичним і духовим нищенням української дитини в УССР у різних етапах часу. Щоб вшанувати ці жертви, Світова Комісія Міжнародного Року Дитини накреслила різні проєкти, що їх вже незабаром мають виконати, а це — у 1979 році відправлюванням Богослужень, надрукуванням збірки матеріялів про часи загибелі українських дітей, створенням Постійного Освітнього-Допомогового Фонду для українських дітей сіл та колоній в Бразилії, який буде живим пам'ятником дитячим жертвам в Україні. Накресливши різні запляновані акції в обороні української дитини, в заключному мгр І. Пеленська заявила, що: „Оборона української дитини може і повинна об'єднати коло цього завдання всіх українців без різниці віку, статі, віросповідання, політичного, професійного та інших різниць, бо ця дія є супровідна до боротьби, які ведуть українські борці за свободу і головно майбутнє української нації".

Доповідаючи на тему: „Дія СКВУ в світлі потреб української спільноти у вільному світі, доповідач Микола Плав'юк, тоді ще перший заступник голови Секретаріяту СКВУ, сьогодні президент цієї установи, зокрема підкреслив одну з найважливіших праць СКВУ, а це — допомогу українському нескореному народові, яка є обов'язком цієї найвищої центральної установи у вільному світі:, а також і напрямні праці в часі наступних п'ятьох років для зберігання української спільноти у вільному світі. Вперше на цьому Конгресі, — підкреслив доповідач, — появилися живі свідки руху спротиву: Петро Григоренко, Леонід Плющ, Надія Світлична та Віктор Боровський. Доповідач зазначив, що наша допомога їм тут є рівночасно „допомогою там". Він запропонував, щоб Президія СКВУ у 1980 році перевела окрему Сесію Секретаріяту СКВУ з представниками окремих секторів — шкіл,Церков установ — в справі збереження української мови. На думку доповідача потрібно створити загальну фундацію і зміцнити наші бази в країнах українського поселення. Вкінці доповідач накреслив можливий плян праці СКВУ на чергових п'ять років, тобто: поладнати справу Олімпійських Ігрищ, продовжувати акції щодо акредитації СКВУ до різних агенцій ОН, поширити інформаційний сектор, перевести реорганізацію Комісії Прав Людини при СКВУ, посилити акцію оборони прав людини, в дальшому відзначувати важливі національні річниці, співпрацювати з українськими Церквами, розбудувати дію Наукової Ради, наладнати контакти між усіма громадами, створити внутрішній культ-обмін, створити центр протидії совєтській дезінформації, розбудувати систему добровільних працівників, зокрема з рядів молодшого покоління, забезпечити бюджет СКВУ, розглянути доцільність схвалення окремих проєкцій чи акцій та способу їхньої реалізації та фінансування.

Директор Омелян Плешкевич говорив на тему: „Економіка — підставовою силою української спільноти". Доповідач представив економіку в Галичині перед Другою світовою війною і її постійний динамічний ріст. Відтак, перейшовши на терен Америки і розвиток економіки на еміґрації, він наголосив факт, що основою і великою економічною базою тут на поселенні були Братські Союзи. Велике економічне значення має існування щадниць — у Філядельфії, Нюарку та Чікаґо, Товариство Українських Купців, Промисловців та Професіоналістів та кооперативи. Щоб економіка тут виростала на здорових підвалинах і процвітувала в дальшому, що є основою нашого добробуту і сили, треба, — сказав дир. О. Плешкевич, — організувати панелі на економічні теми, писати в пресі, говорити по радіо, заохочувати молодь студіювати економічні науки, а Крайові Централі повинні стимулювати нову конечну ініціятиву. Доповідач зазначив, що сильна економіка є засобом збереження нас тут і допомоги Україні. В заключному доповідач заявив, що ми повинні залишити нашим наступникам таку духову і економічну спадщину, щоб вона була ґарантом, що наша праця не пішла намарно.

На тему всіх доповідей розгорнуто жваву дискусію; присутні на СКВУ делеґати ставили низку різних запитів, на які їм відповідали прелеґенти.

ПАНЕЛЬ: „ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ"

У панелі, який відбувся в суботу від 11:30 до 2:00 по полудні взяли участь сім професорів, які репрезентували Наукове Т-во ім. Шевченка в Америці і Канаді, Українську Вільну Академію Наук у ЗСА, Український Науковий Інститут при Гарвардському Університеті, Український Вільний Університет, Український Католицький Університет і Українське Історичне Товариство.

У своєму вступному слові, модератор панелю проф. Іван Головінський з Ратґерського університету, Н. Дж., зазначив, що від 1972 року в Україні щораз менше появляється наукових праць на українській мові, провадиться посилена русифікація, а „найбільш обмежені в Україні гуманістичні і суспільні науки", тому українські науковці у вільному світі повинні приділяти увагу у своїх дослідах якраз цим ділянкам.

Проф. Любомир Винар, секретар Українського Історичного Товариства, зосередився над сучасним станом історичної науки в Україні і завданням українських істориків на Заході. Доповідач ствердив, що під час т.зв. відлиги від 1964 до 1972 року українські вчені в Україні спричинилися до науково цінних видань, включно з запереченням совєтських тез щодо Переяславського договору (Брайчевський), одначе від 1972 року все це ліквідовано, залишилося лише видання „Українського історичного журналу". Тому Українське Історичне Т-во концентрує свою діяльність над фундаментальними публікаціями української минувшини та вже 15 років видає журнал „Український Історик".

З рамени Українського Католицького Університету промовляв о. проф. Іван Гриньох. Він підкреслив потребу корегування і доповнення цінніших українських праць, які були викривлені марксівсько-ленінськими індотринерами. Українські науковці повинні розвивати богословську науку, опрацювати свою рідну літургію, зробити єдиний переклад Св. Письма, обґрунтувати свій український екуменізм і представити його західньому світові.

Проф. Василь Омельченко, науковий секретар УВАН у ЗСА, коротко зупинився над розгромом київської УАН і знищенням українських учених у 1930 роках; про конечність відновлення УВАН після Другої світової війни, про наукову і видавничу діяльність, про бібліотеку УВАН як центр наукової документації.

Директор Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті, проф. Омелян Пріцак, представив можливості використання ресурсів відомого університету для української науки; про створення відповідного варстату наукової праці для молодого покоління вчених і створення українознавчих груп у різних країнах, членами яких повинні бути чужинецькі науковці.

Голова НТШ в Канаді д-р Богдан Стебельський говорив про русифікаційні методи московсько-большевицької влади, яка силкується створити т. зв. совєтський народ і з цією метою використовує українську науку, винищуючи підметність і самобутність українського народу. Доповідач звернув увагу, щоб українські наукові установи опрацювали програму своєї діяльности та встановили пріоритет у видавничих справах.

Проф. Микола Чировський, науковий секретар НТШ в Америці, підкреслив, що понад сторічна традиція НТШ „зобов'язує українських науковців продовжувати дальше змагання за українську науку і правду", тому українські науковці повинні опрацьовувати важливі і кардинальні проблеми, які опрокидували б не наукові, викривлені, однобічні, а навіть ворожі праці з українознавчих ділянок, що появилися не тільки в Совєтському Союзі, а також на Заході.

Ректор УВУ, проф. д-р Володимир Янів зупинився над специфічним завданням УВУ на тлі інших українських наукових установ. УВУ — що провадить свої виклади влітку для аспірантів — зосереджує свою діяльність на науково-педагогічній ділянці. УВУ — це єдиний український університет у вільному світі, який не тільки готує українських науковців, а також приготовляє українських педагогів з українознавчих предметів, провадить широку видавничу діяльність та влаштовує спільно наукові конференції з науковими інституціями багатьох країн Европи.

Представники всіх українських наукових установ підкреслювали потребу координації їхньої діяльности, уникання дублювання праць і дослідів та консолідування наукових сил.

У дискусії, яка була жвава і часом гостра, брали участь такі особи: К. Теличко, О. Коваль, І. Скочиляс, О. Соколишин, А. Стебельська, п-і Винницька, о. Стасів, В. Маркусь, п. Кушніренко, п-і М. Овчаренко, п. Керницький, М. Антонович, В. Лехтер, п. Цимбалюк, П. Мірчук, п-і Кохно, п-і Плющ, п. Орлигора, В. Петришин.

ШОСТА ПЛЕНАРНА СЕСІЯ

На шостій пленарній сесії, яка проходила в суботу, 25-го листопада по полудні, звітували дві комісії СКВУ. Голова верифікаційної комісії п. Василь Кириляк ствердив правильність розподілу мандатів, подякував паням Галі Гірняк і Олі Ліщинській-Боднарук за велику допомогу в праці.

Мгр Іван Базарко, голова реєстраційної комісії, подав свій звіт, стверджуючи що на Конгресі зареєстровано 719 учасників. У цьому числі було 459 делеґатів, 48 членів Секретаріяту з правом голосу та 212 зареєстрованих гостей.

Кількість делеґатів розподілялася так: 261 — ЗСА, 112 — Канада, 52 — Европа, 22 — Арґентина, 4 — Бразилія, 5 — Австралія, 3 — Венесуеля.

Голова статутової комісії мгр Іванна Рожанковська подала узгіднені зміни та доповнення до статуту СКВУ. Конгрес схвалив внесок статутової комісії після дискусії. За внеском голосувало 234, проти — 166, стрималось — 13.

Подаємо головніші зміни та додатки: розділ III, параграф 5, „Українські Церкви і СКВУ", подаємо повну редакцію: „Українські Церкви (віроісповідання): Українську Католицьку Церкву, Українську Православну Церкву та Українські Протестантські Віроісповідні Централі заступають в СКВУ ними делеговані представники.

Українські Церкви у своїх внутрішніх церковних справах є самостійні і незалежні від будь-яких дій і рішень СКВУ".

Розділ УІ, параграф 9, точка б) має бути: „У склад пленуму Секретаріяту входять такі члени: п'ять представників, яких делеґують Українські Церкви, а саме два від УКЦеркви, два УПЦеркви і один від Українських Протестантських Віроісповідних Централь. По шість представників від крайових центральних репрезентацій із ЗСА та Канади, три представники від Великої Британії, по два представники з Австралії, Арґентини, Бразилії, Венесуелі, Німеччини, Франції, Бельгії і Австрії та з інших країн українського поселення, якщо вони створять свої крайові центральні репрезентації, по одному представникові від міжкрайових надбудов українських організацій та установ, три від СФУЖО, по два від СКВОР, ЦЕСУС та уступаючий президент СКВУ, по одному представникові від Рад СКВУ, представник Комісії Прав Людини СКВУ і представник КУМО на правах Рад та КОУГЦУ. Українські крайові організації, члени СКВУ можуть брати участь у відкритих нарадах Пленуму з дорадчим голосом, кожна через одного представника. Кворум для важности нарад Пленуму Секретаріяту СКВУ є його 20 членів".

Параграф 11, розділ УІ, в новій редакції читаємо тепер так: „В склад Президії Секретаріяту СКВУ входять представники за таким ключем: по шість представників від Канади і ЗСА, два представники від СФУЖО, по одному від Австралії, Арґентини, Бразилії, Великої Британії, Німеччини, КОУГЦУ, КПЛ, КУМО і від СКВОР, по двох представників від Української Католицької Церкви та Української Православної Церкви, як також один представник від Українських Протестантських Віроісповідних Централь. Номінаційна Комісія пропонує Конгресові вибір на такі становища: президент СКВУ, дев'ять заступників з таких країн: Австралія, Арґентина, Бразилія, Велика Британія, Канада, Німеччина і КОУГЦУ, ЗСА, СФУЖО (другий заступник), генеральний секретар, скарбник і 16 членів Президії СКВУ. Кворум для важности нарад Президії Секретаріяту СКВУ є одинадцять її членів".

Також на цій сесії Конгрес однодушно підтвердив постанову Президії СКВУ про відзначення окремою почесною грамотою основоположника і президента СКВУ о. д-ра митрата Василя Кушніра, посмертно колишнього заступника президента СКВУ ред. Івана Сирника і посмертно колишнього першого екзекутивного директора СКВУ д-ра Михайла Сосновського за їхню видатну працю для добра українського народу.

На пропозицію о. д-ра Семена Савчука Конгрес теж ухвалив надати почесне президентство о. д-рові митратові Василеві Кушнірові.

ЗАКЛЮЧНА СЕСІЯ

У неділю, 26-го листопада, після Торжественних Служб Божих з участю Владик і численного духовенства, які відправлялися в українських церквах Ню Йорку, відбулась заключна сесія III Конґресу СКВУ, яка включала звіти Рад і Комісій, схвалення резолюцій і звернень, прийняття бюджету СКВУ і вибір керівних органів цієї громадської Світової Надбудови. Звітували голови: Ради Культури (д-р Б. Стебельський); Суспільної Опіки (Зенон Дуда); Наукової Ради (д-р Я. Падох); Координаційної Ради Ветеранських Організацій (Василь Верига); Комісії Прав Людини (ред. А. Бандера — заступник голови); Кооперативної Ради (дир. Омелян Плешкевич); Ради СКВОР (д-р Р. Трач); Резолюційна Комісія (реферували проф. П. Стерчо, д-р М. Кушнір і п-і Сірота); Фінансової Комісії (проф. д-р Б. Гнатюк).

Деякі Ради обрали свої управи, які працюватимуть на протязі каденції над виконанням започаткованих програм. Ради внесли також свої пропозиції до загальних резолюцій і висловили свої побажання до Конгресу. Наприклад, голова Наукової Ради д-р Я. Падох підніс справу пріоритетів української науки і видавання усіма науковими центрами журналу в українській мові. Комісія Оборони Прав Людини у резолюціях і постановах домагається, щоб голова Комісії належав до Секретаріяту СКВУ; щоб був затруднений окремий працівник у Секретаріяті для допильновування справ пов'язаних з обороною прав людини і українських політичних в'язнів; щоб були створені крайові комісії оборони прав людини; переведений реєстр усіх українських політичних в'язнів; щоб був встановлений „День солідарности" кожного 12-го січня; щоб Українські Церкви включились в цю оборонну акцію тощо. Прочитано також окреме звернення в обороні Юрія Шухевича, запропоноване Надією Світличною і ген. П. Григоренком, з домаганням звільнити його з ув'язнення. Комісія домагається також звільнення членів Гельсінкських Груп і повороту українців в Польщі на свої прадідівські землі.

Комісія СКВОР звернулася до української спільноти, щоб вона поборювала байдужість до шкіл українознавства; домагалася створення принаймні одної середньої школи з українською мовою навчання з узглядненням мов країн з яких походитимуть учні; зверталася за моральною і матеріяльною піддержкою для виховної праці.

Кооперативна Рада закликала українську спільноту більше користати з послуг українських кооператив, бо тоді вони зможуть дати матеріяльну допомогу науковим, громадським, молодечим й іншим організаціям та установам. Резолюційна комісія прийняла понад 40 різних внесків від центральних репрезентацій і пропозицію ред. І. Білинського про змодефікування 23-ої точки Статуту СКВУ наступним Пленумом.

Над усіма пропозиціями і внесками Рад і Комісій відбулась опісля дискусія, у якій численні дискутанти подавали свої поради, як найкраще осягнути намічені цілі.

Після дискусії делеґати вислухали вичерпного звідомлення з праці Номінаційної комісії, що її очолював Ленід Філь з Канади і одобрили представлену цією Комісією листу кандидатів до Президії Секретаріяту СКВУ. За списком голосували майже всі делеґати (46 здержались від голосування). Листа була надрукована повністю в попередному числі „Свободи".

Новообрані президенти, які у каденції мінятимуться функціями — Микола Плав'юк і мгр Іван Базарко — виголосили короткі заключні промови, підкреслюючи важливість існування СКВУ і всеукраїнської єдности. М. Плав'юк зокрема ствердив, що громада не має причини ставити собі питання: хто виграв, а хто програв, бо виграла ціла українська спільнота, а програли вороги української справи, які робили всілякі зусилля, щоб захитати нашу єдність і довести до розбиття. Він обіцяв докласти всіх зусиль, щоб посилити працю СКВУ і щоб до праці були включені усі елементи. „Нам конечно потрібно нових сил, але рівночасно треба зберегти ті, які допомогли нам перетривати і побороти неодну тяжку кризу", — заявив М. Плав'юк, який, як і мґр І. Базарко, прирікав віддати усі сили для праці в СКВУ.

Конґрес закрив о год. 12:55 предсідник д-р Ю. Куляс; п-і Х. Навроцька внесла пропозицію, щоб подякувати предсідникові за вміле переведення нарад. Владика - Митрополит Мстислав перевів кінцеву молитву, а делеґати і гості у піднесенні відспівали український національний гимн, поспішаючи опісля на Всеукраїнську маніфестацію в обороні прав України і за деколонізацію СССР.